

Mandag
KREDITTTirsdag
LEDELSEOnsdag
FINANSTorsdag
ØKONOMIFredag
STUDENTLørdag
FORSKNING

■ ■ ■ Når staten betaler for 46 uker permisjon, bør den stille krav til hvordan dette skal deles mellom kjønnene.

Fedrepermisjon til besvær

ØKONOMI
HILDE C.
BJØRNLAND

Dette handler om familiens valgfrihet, sa flertallet på Høyres landsmøte da partiet gikk inn for å avskaffe fedrekvoten, som sier at ti uker av foreldrepermisjonen på 46 uker med full lønn må tas av far.

Høyre fikk full støtte av Jens Ulltveit-Moe og Stein Erik Hagen, som i DN i forrige uke sa at par selv må få velge hvordan foreldrepermisjonen skal fordeles. Førstnevnte kunne også legge til at han trodde flertallet av næringslivsledere var enig med ham. Flertallet av næringslivsledere, som tilfeldigvis er menn, mener altså at det viktigste her er valgfrihet.

Men hva mener kvinner i næringslivet? Har Høyre tatt seg bryet med å undersøke hva yrkesaktive kvinner ønsker, eller holdt det med Høyres stortingskvinnegrupes syn?

NHO-president Kristin Skogen Lund synes i hvert fall å være uenig med høyrekvinnene. I et leserinnlegg i VG i forrige uke beklaget hun Høyres landsmøtevedtak. Skogen Lund mener at full frivillighet i permisjonsdelingen vil redusere

kvinnens yrkesdeltagelse og innebære et tap for næringslivet.

Jeg tror Skogen Lund har helt rett. Men dette handler om noe mer enn tap for næringslivet. Dette handler om at Norge er i en særstilling, fordi landet ligger helt i verdenstoppen i kvinnelig yrkesdeltagelse, samtidig som norske kvinners fruktbarhet er blant de aller høyeste i Europa. Kombinasjonen av høy yrkesdeltagelse og høy fruktbarhet gjør norske kvinner unike. Familiepolitikken som har vært ført i Norge, har uten tvil bidratt positivt til dette.

At norske kvinner har en høy yrkesdeltagelse, er positivt for samfunnet, som har en utfordring med å sikre nok arbeidskraft. Flertallet av kvinner i jobb er også fornøyd med sin arbeidstid, ifølge en analyse av Rønsen og Kitterød publisert i SSBs magasin Samfunnsspeilet ifjor. Analysen, som er basert på nyere data fra Arbeidskraftundersøkelsene (aku), viser at 90 prosent av alle heltidsarbeidende kvinner ikke ønsker noen endring av arbeidstiden, selv i gruppen som har små barn. Blant deltidsansatte er rundt 80 prosent fornøyd med arbeidstidsavtalen sin, og av dem som er misfornøyd, ønsker nesten alle å jobbe mer.

Analysen sier ikke noe om ønsket permisjonslengde, men den sier noe om at det fortsatt finnes endel utnyttede arbeidskraftsreserver blant kvinnene i det norske arbeidsmarkedet. Å redusere fars krav på permisjonstid, kan derfor like godt

bidra til å redusere fruktbarheten som å redusere kvinners yrkesdeltagelse.

Nå kan det godt hende at mange fedre vil ønske å være hjemme med barn i permisjonstiden selv om de ikke lenger skulle ha noe pålegg om dette. Tall fra Nav viser imidlertid at et stort flertall av de fedre som tar permisjon, kun tar ut den lengden de er pålagt. Permisjonslengden har vært høyt korrelert med fedrekvoten siden den ble innført for over 15 år siden.

En konsekvens av å droppe fedrekvoten kan derfor i første omgang bli at fars permisjonslengde går ned, mens mors øker tilsvarende, frivillig eller ikke. For mor og far kommer ikke inn i foreldrepermisjonen på likt grunnlag. Mor er pålagt å ta de første ni ukene av permisjonen (tre uker før og seks uker umiddelbart etter fødselen). Så langt har ingen politiske partier foreslått at mor skal kunne velge bort denne.

Det kvinner derimot kan velge bort, er som nevnt å få barn. Det har man sett i land med dårligere familiepolitikk. Vi får vel neppe italienske tilstander for norske kvinner, men mulighetene for å lykkes i mannsdominerte yrker vil i

KAN BLI NEDPRIORITERT. Det kvinner kan velge bort, er å få barn. Det har man sett i land med dårligere familiepolitikk. Illustrasjonsfoto: Colourbox

større grad nå avhenge om man velger å få barn.

Dersom mennene velger å la sine kvinnelige partnere ta all permisjon, vil det bli enda vanskeligere for kvinner i mannsdominerte yrker å kunne konkurrere mot mennene. Valget kan da lett bli å utsette eller helt å kutte ut å få barn.

Permisjonsrettighetene er et offentlig gode. Staten betaler for at foreldre kan være hjemme med full lønn i 46 uker. Ingen andre land har et så generøst velferdstilbud, som inkluderer både kvinner og menn. Men ingen andre land har heller en så unik kombinasjonen av høy yrkesdeltagelse

og høy fruktbarhet for kvinner.

Av alle de velferdstiltak staten ønsker å bruke penger på, er dette et som virker etter hensikten. Det legger til rette for en samfunnsutvikling som anerkjenner og gjør bruk av begge kjønns kompetanse og tilnæringsmåte. På kjøpet har staten også fått økt fruktbarheten. Det kommer godt med i en aldrende befolkning.

Det synes derfor rimelig at når staten tilbyr dette godet, skal den kunne stille krav om fordeling mellom kjønnene.

■ Hilde C. Bjørnland, professor ved Institutt for samfunnsøkonomi, Handelshøyskolen BI.

GJESTEKOMMENTAR - ØKONOMI

HARALD M.
ANDREASSEN

ROGER
BJØRNSTAD

HILDE C.
BJØRNLAND

ØYSTEIN
DØRUM

STEINAR
JUEL

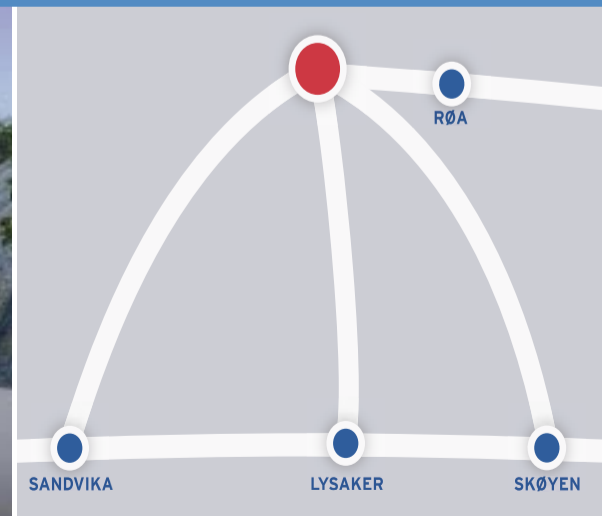
ESPEN
HENRIKSEN

Oslo vest/Bærum – Her åpner Europris Pluss i desember 2010

Lokaler til leie

Fasade vest

Vil du også bli nabo til Europris Pluss, Italian House, Jysk, Flugger, Lampemagasinet, Stenhuset, Mazda m.fl.?

Europris Pluss åpner dørene til sin nye butikk på over 3.500 kvm i desember 2010-Nabolokalet til Europris er ledig!

Vi ønsker velkommen leietakere som driver arealkrevende virksomhet med produkter som møbler, innredning, engroshandel eller servicevirksomhet.

Arealstørrelse pr leietaker: 1.500 – 4.000 m². Lokalene er nye og kan utformes sammen med leietaker.

Adresse: Grini Næringspark 1

Megler: Newsec AS, Steinar Frøland, sf@newsec.no, 98 26 91 11

NEWSEC